

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om den gammeldanske Rim-Krønike

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om den gammeldanske Rim-Krønike", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 110. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1826_429-txt-shoot-idm475/facsimile.pdf (tilgået 01. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

har jeg i første Afsnit opbaget ni og i andet to Par Dværetvædere, men det er saameget mindre værdt at tale om, som derved adbrag fremkommer en af de andre i Skriften heugelige Begyngs- Maader, men kun et Par Rødvænde, Rødvænde Væds, som aldrig kunne bryde Andet, end lige Stadsfæstehed hos Rimeeren, eller en saadantlig Heltagselse ved Uffici- ningen og Retteisen af gamle si altid klare Spaands- Præftr. *) (Seefattres.)

*) Hvem der vil holde Bogen med mig, see om han kan finde flere gode Rime end dem jeg har fundet S. 9. 11. 20. 26. 30. 32. 34. 39. 53 og 107-8. og 162, af hvilke de første vist ikke engang kan findes paa Rimeernes Begyngs.

I Anledning af Bemærkningerne ved nogle Hovedpunkter i Hr. N. Petersens Undersøgelse om Retskrivningen.

(Nye Aftenblad Nr. 10.)

Efter Alarmblæsing i Hømpels Avis for 23. Februar fremkom da endelig det lovede "Forsøg til Gjendrivelse (et rart høfligt Ord, især til en Ungdomsven) af nogle Hovedpunkter i Hr. Petersens Undersøgelse." Den første af de Hovedpunkter der gjendrives i denne Opsats er rigtignok forfærdelig. Det er egentlig et Komma, udrevet af en Anmærkning på første Side i Bogen, hvorefter det hedder:

"Pag. 1. i Noten siges: "Vokalfordoblingen anvendes først i P. Syvs Tider." Skulde man vel troe at en saadan Paastand kunde gøres paa Prent?!"

Hertil svares: Nej så sandelig skulde man ej, med mindre man havde haft Tid til at læse Punktum ud, der lyder således hos Hr. Petersen: "Vokalfordoblingen anvendes først i P. Syvs Tider, da den autoriseredes ved en Bibeloversættelse (Badens danske Grammatik, Kbhvn. 1801. 5. 40)." Men når man endelig har læst

dette, og set at det hele er et Sted af Badens Grammatik! — ja da må man vist nok deklamere, og sige: Skulde man vel tro at en sådan Bedømmelse kunde fremsættes paa Prent?!

Kjetteriet gjendrives imidlertid dernæst af Tidsskrift for nord. Oldkyndighed 2. Hæfte, Rimkrønningen og Kong Chr. 3's københavnske Reces. Hvilken ny Urimelighed, da Forf. af Bogen vel intet af alt dette kunde have ved Hånden, da han skrev den! Desuden var det jo egentlig Prof. J. Baden og ikke Hr. Petersen, der burde have efterset disse Kendskabskilder. Efterlæser man imidlertid Stedet S. 40 hos Baden, så ser man, at han simpelthen taler om det nu forståelige danske Sprog, som ordnedes omtrent ved Reformationen, navnlig om Wedel og Hvitfeldt og ingenlunde om gammel Dansk, som findes i Palæotyperne. Dog jeg vil ikke her forsvare Prof. J. Baden, da man skinnbarligen kan se, han ikke har læst Tidsskrift for nordisk Oldkyndighed; men jeg mener, at enhver ufortænt må kunne anføre en over hele Norden så berømt Forfatter, som J. Baden, især i en Anmærkning, der ikke griber ind i det øvrige; og at de Lærde burde anvende deres Tid og Granskning på vigtigere Ting, og især aldrig gjendrive nogen Hovedpunkt, førend de havde læst det første Punktum ud.

Det ubillige i den modsatte Fremgangsmåde, som vi her have Exempel på, falder vel enhver, der rolig efterlæser Stedet, i Øjnene, men da muligen ikke alle Aftenbladets Læsere eje Bogen, troede jeg det ikke overflødigt, at lægge det for Dagen, så meget mere som mit eget Verk (i Tidssk. f. nord. Oldk.) var anført imod Forfatteren. Det øvrige vil jeg ikke her indlade mig i, da jeg allerede i Hermod Nr. 5 har ytret mig om Petersens lille Bog, og i Tidsskriftet for nord. Oldk. om de Grundsaetninger, hvorefter der tvistes. Hr. Petersen vil visseiligen heller ikke selv mangle Forsvarsgrunde mod en

Nyt Aftenblad.

Løverdagen

15

d. 15de April 1826.

Kjøbenhavn. Udgivet og forlagt af Ove Thomsen; trykt i P. W. Høppings Bogtrykkeri.

Om den gammel-danske Rim-Kronike.

(Forfattet af: see Nr. 13.)

Bevægede vi nu Bogens tre Hoved-Afsnit lidt nærmere, da see vi strax, at det Første er i alle Maader det ældste, og at i det har alle Rimene, ligesom i sidste Afsnit, Grund-Tone tilføjet, saa de kunde fra Kæmpe's Side vel være gjorte af een Mand, under afseende Alder og Stæmning, men dog neppe i den Betyde de findes; thi Amleth's Rim s. 4. er ungdommeligt, Stjolds og Helges derimod afslabte, som enhver kan mærke, naar han læser ud i det:

Det har daer Koning at høre til Sæbb,
høflarme sine Lamb og hvide Fæb,
Da vide og gjere sin Kæmpe's Haan,
for hvilke han har sit Koning's-Rahn!*)

Stærkenet, han er den Udb,
som Kæmper Fæde næst han har til Ud,
En Mand's Heltre, Stærke og Ud
han kan forfatte seuden Knie!**)

Men da jeg saa paa Hesten op,
jeg vendte mig fra hans Ames-Kop,
Da Kæmpe trøstede til Helgens Sjert,
han, hvort laade jeg, min gode Fært! ***)

Derimod hører man i første Afsnit det ingen Beskaffelse af den hedenske Blindhed, finder ei mindste Spor af Munkens, og kun ved ganske sædvanlige Leiligheder: ved Rigets Bistæfse og ved Jæde Sevedgode,

*) Stjolds Rim s. 8.

**) Helges Rim s. 16.

**) Amleth's Rim s. 56, hvor Kæmper bedes huffe, at Ames-Kop er Vandetol.

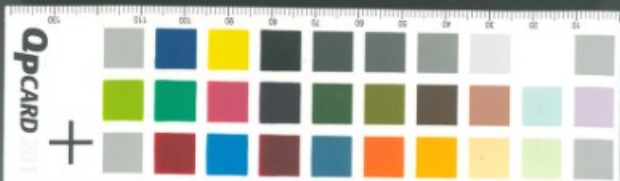
Mindstfor om, at det er en christelig Bogfærd, der tales for de hedenske Konger; Alt sammen Ting, der, naar vi kjende Sæde og Jølandernes, er i sin naturlige Orden, fra det tolvte og trettede, men neppe fra det fjortende, og bestemt ikke fra det femtende Aarhundrede. Denne historisk næste Lære, som hører i første Afsnit, karakteriseres vel bedst ved Amleth's Toft, der, uden at sære, hvem han elsker endog snuvelig følger, dertil giver mindste Anledning, ved Henges Spørgsmaal om hans Staltrødet, fortæller os:

Da ralde jeg frem mine Steene med Guldr:
der ere de baade, saa vordte mig huld,
Thor min Gud og Odens med,
i hvort Stund og hvort Sted!*)

thi her er Rimene temmen saa dybt ind i Materien, at han ikke engang huffer, hvor han er, end sige, hvad han selv hedder, Noget der vist ikke rimedes nogen Munk i det femtende Aarhundrede, ved Hædernes Didsagn, og som i alt Hold den der rimede om Christian den Første vist i alle Maader maatte forfat sig for.

Saae vi nu over til andet Afsnit, da see vi strax, det er ei mindre, men vel mere forskelligt i Tonen end i Beskrivningen, saa det er vanskeligt, at sige noget derom, som passer paa det Hele, men dette Springende, Foranderlige, Udsprekte, er dog

*) Amleth's Rim. s. 35.

Nyt Aftenblad.

Løverdagen

15

d. 15de April 1826.

Kjøbenhavn. Udgivet og forlagt af Ove Thomsen; trykt i P. W. Høppings Bogtrykkeri.

Om den gammel-danske Rim-Kronike.

(Forfættelse; see Nr. 13.)

Bevægede vi nu Bogen's tre Hoved-Afsnit lidt nære, da see vi strax, at det Første er i alle Maader det ældste, og at i det her alle Rimene, ligesom i sidste Afsnit, Grund-Tone tilføjes, saa de kunde fra Kæmpe's Side vel være gjorte af een Mand, under afseende Alder og Stæmning, men dog neppe i den Betyde de findes; thi Amleth's Rim s. 8. er ungdommeligt, Strolchs og Helges derimod afslabte, som enhver kan mærke, naar han læser ud i det:

Det her har Koning at høre til Sæbb,
Højarme sine Land og holdt Fred,
Da vide og giøre sin Kæmpe's Haan,
for hvilke han har sit Kæmpe's-Rahn!*)

Strolchen, han er den Mand,
som Kæmpe's Fæde næsten har til D,
Da Manden Heltrede, Strolch og Lio
han har forfattet seuden Knio!**)

Men da jeg saa paa Hesten op,
jeg vendte mig fra hans Ames-Kop,
Da Kæmpe's trøstede til Hestens Sijert,
han, hvort havde jeg, min gode Færet! ***)

Derimod hører man i første Afsnit det ingen Beskæffelse af den hedenske Blindhed, finder ei mindste Epoe af Munkens, og kun ved ganske sædvanlig Leiligheder: ved Rigets Bistæfse og ved Jæde Sevedgode,

*) Sjælvs Rim s. 8.

**) Sjælvs Rim s. 16.

**) Amleth's Rim s. 56, hvor Kæmpe's heder sig, at Ames-Kop er Vandetol.

Mindesten om, at det er en christelig Bogfærd, der tales for de hedenske Konger; Alt sammen Ting, der, naar vi kjende Sæpe og Jølandernes, er i sin nordiske Orden, fra det tolvte og trettende, men neppe fra det fjortende, og bestemt ikke fra det femtende Aarhundrede. Denne historisk nære Lære, som hører i første Afsnit, karakteriseres vel bedst ved Amleth's Tok, der, uden at Sæpe, hvem han elsker endog snuvelig følger, dertil giver mindste Anledning, ved Henges Spørgsmaal om hans Staltrødet, fortæller os:

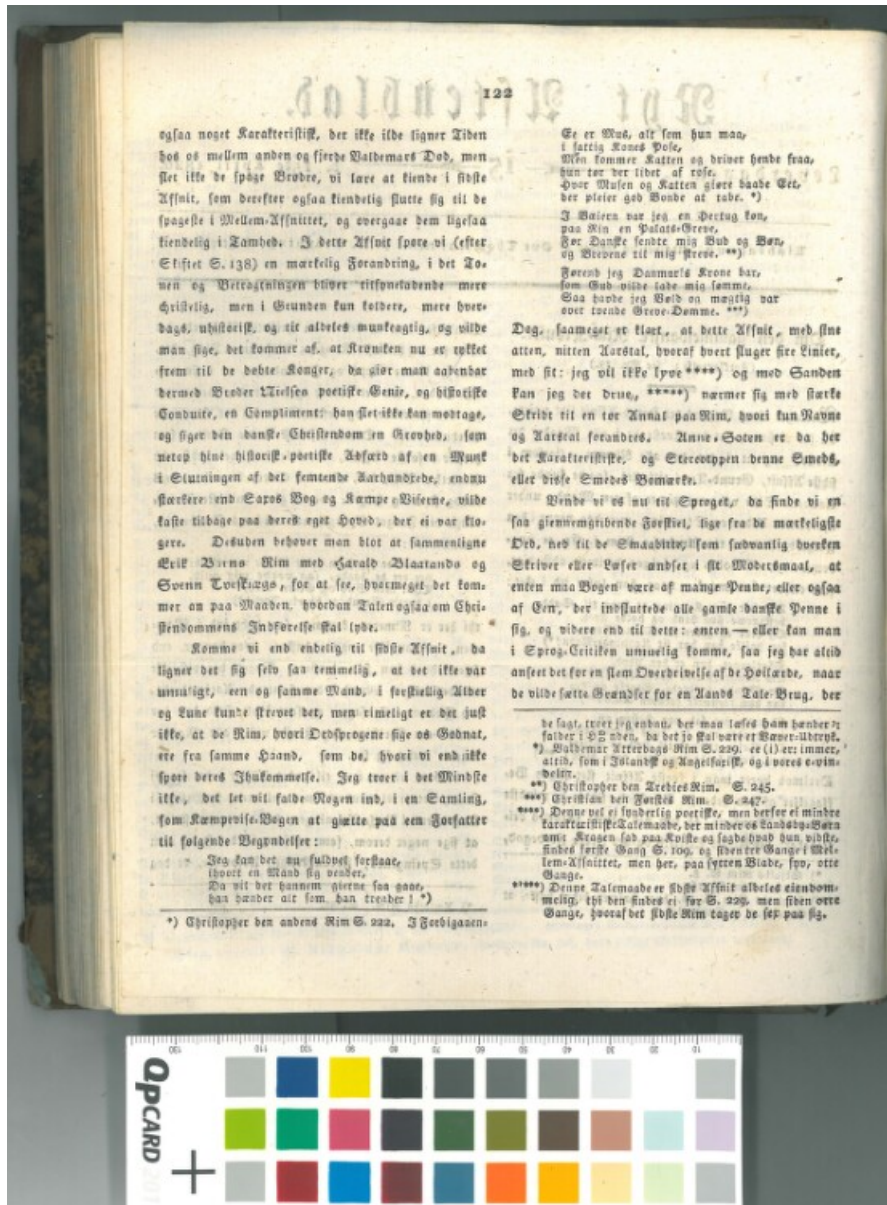
Da kaldte jeg frem mine Steene med Guldr:
der ere de baade, saa vordt mig kaldt,
Thor min Gud og Odens med,
i hvort Stund og hvort Sted!*)

thi her er Rimene temmen saa dybt ind i Materien, at han ikke engang hører, hvor han er, end sig, hvad han selv hedder, Noget der vist ikke rimedes nogen Munk i det femtende Aarhundrede, ved Hædernes Didsagn, og som i alt Hold den der rimede om Christian den Første vist i alle Maader maatte forfætt sig for.

Saa vi nu over til andet Afsnit, da see vi strax, det er ei mindre, men vel mere forskelligt i Tonen end i Besf-Bygningen, saa det er vanskeligt, at sige noget derom, som passer paa det Hele, men dette Springende, Foranderlige, Udsprekte, er dog

*) Amleth's Rim. S. 35.

ogsaa noget Karakteristisk, der ikke ikke ligner Tiden
 hos os mellem anden og tredje Waldemars Død, men
 det ikke de spjæle Brødre, vi læse at hende i sidste
 Afsnit, som derefter ogsaa kende sig til de
 spjæle i Mellem-Afsnittet, og overgaar dem ligesaa
 kende sig i Landet. I dette Afsnit spore vi (efter
 Ekspert S. 138) en mærkelig Forandring, i det To-
 men og Virksomheden bliver tilførselsende mere
 skriftlig, men i Grunden kun ledere, mere hør-
 dage, uhyllig, og sit alvreds musketagtig, og vilde
 man sige, det kommer af, at Kronen nu er tykket
 frem til de bedste Konger, da sies man aabenbar
 dermed Bøder Ulfes poetiske Genie, og historiske
 Conduite, en Compliment: den sies ikke kan modtage,
 og sige den danske Christendom i Trothed, som
 netop hinde historisk poetiske Afsted af en Kunst
 i Staaingen af det femtende Aarhundrede, endnu
 stærkere end Carls Bøge og Kampen Bifelse, vilde
 koste tilbage paa deres eget Hoved, der ei var sto-
 gre. Desuden behøver man blot at sammenligne
 Erik Berns Rim med Harald Blaatands og
 Sverin Lovkrags, for at se, hvormeg det kom-
 mer an paa Maaden, hvorom Taleri ogsaa om Glei-
 hendommens Indførelse skal lyde.

Komme vi end endelig til sidste Afsnit, da
 ligner det sig selv saa temmelig, at det ikke var
 umuligt, en og samme Mand, i særdeleshed Althe
 og Luke kunde skrevet det, men rimeligt er det just
 ikke, at de Rim, hvori Dødsprogen sige os Godnat,
 er fra samme Haand, som de hvori vi end ikke
 spore deres Tilkomme. Jeg tror i det Mindste
 ikke, det let vil falde Nogen ind, i en Samling,
 som Kampen. Nogen at gætte paa en Forfatter
 til følgende Begrebtefer 200. 2000 og 2000

Det kan det nu fuldstoet forsaare, at S. 222
 hvori en Mand sig vander,
 Du vil det sammen gieren saa gane,
 saa hænder dit som kan træder! *)

Et er Man, at som hun man,
 i fattig Knuds Bøge,
 Men kommer Katten og briser hende fraa,
 hun tør der liden af rose,
 Door Mølen og Katten giere haade Gie,
 der sies god Bønde at 1200. *)

I Bøgen var jeg en Dødsdag som,
 paa Rim en Palast-Græse,
 For Danske sendte mig Sub og Bøn,
 og Bødene til mig Hæse. **)

Jegend jeg Danmarks Krone har,
 som Gud vilde lade mig lemme,
 Saa havde jeg Bøde og mættig var
 over træde Bøde-Demme. ***)

Det saameget et Maat, at dette Afsnit, med sine
 atten, nitten Aarstal, hvoraf hvert sluger fire Linier,
 med sit: jeg vil ikke lyse ****) og med Sanden
 fan jeg det drue, *****) nærmer sig med stærke
 Skridt til en tør Annat paa Rim, hvori kun Ravne
 og Hæstet forandres. Anne, Søren er da her
 det Karakteristiske, og Stereotypen denne Smeds,
 eller disse Smeds Bemærke.

Vende vi os nu til Sproget, da finde vi en
 saa glemtegrubende Jørfiel, lige fra de mest ligte
 Dø, hed til de Smaabitter, som subvantiig bærken
 Skriver eller Løser andst i sit Modersmaal, at
 enten man Bogen være af mange Pænde, eller ogsaa
 af Gien, der indslutte alle gamle danske Pænde i
 sig, og videre end til dette: enten — eller kan man
 i Sprog-Critiken umulig komme, saa jeg har altid
 anset det for en frem Dødsdøds af de Høllæbe, naar
 de vilde sætte Grundet for en Lands Tale-Brug, der
 de saar, tror jeg endda, der man lufes ham hænder
 falder i S. 222, da det jo skal være et Bønde-lyder.
 *) Waldemar Krestenog Rim S. 229. ee (1) er: immer,
 atid, som i Høllæbe og Angelstøffe og i vores e-vim-
 deler.

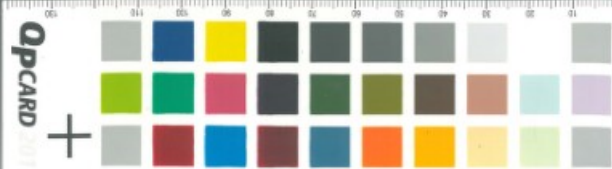
**) Christopher den Tredies Rim. S. 245.

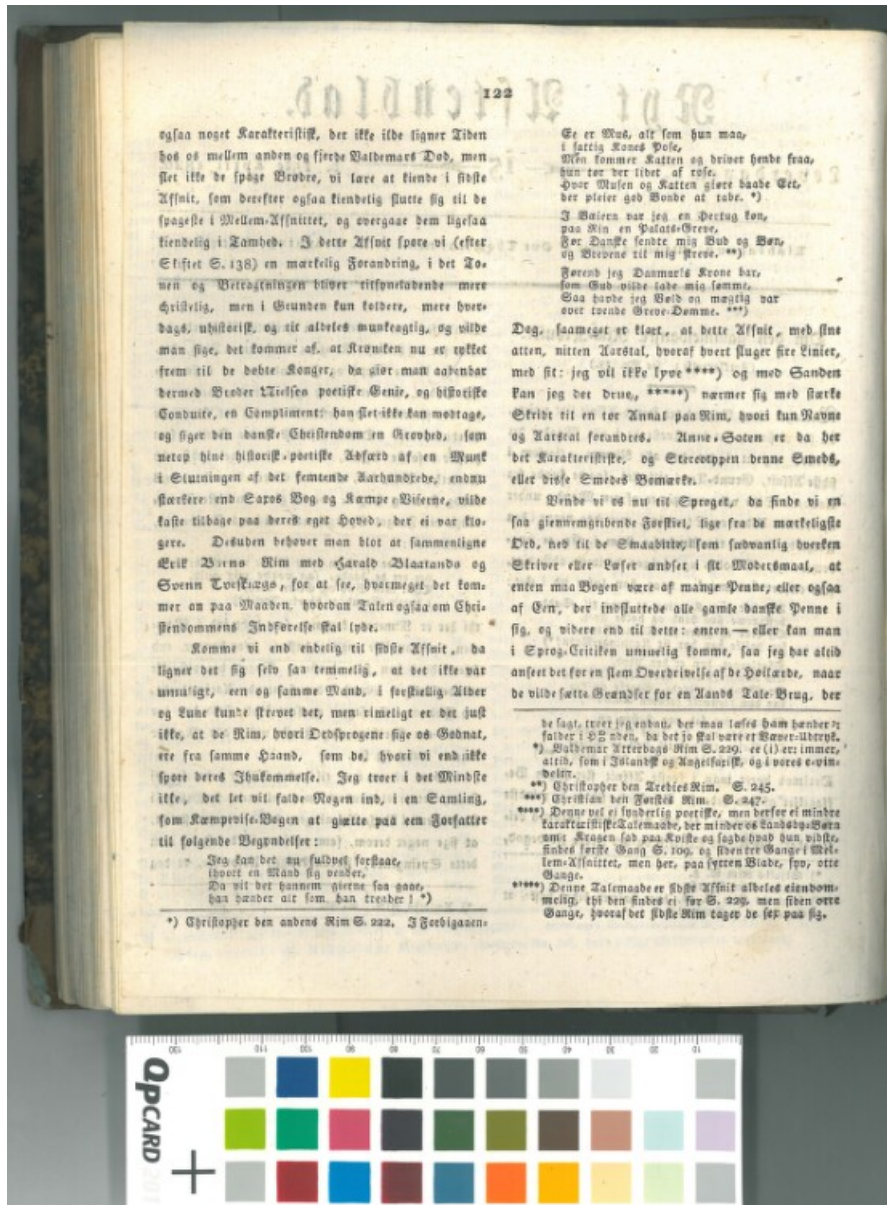
***) Christian den Fjerdes Rim. S. 247.

****) Denne del ei lunderlig poetiske, men derfor ei mindre
 karakteristisk Talemaade, der minder os Landbøge Bøen
 omst Krønen sat paa Kulle og sagde lyde den vilde,
 Saken første Sang S. 109, og sies tre Gange i Mel-
 lem-Afsnittet, men her, paa sytten Blade, syv, tre
 Gange.

*****) Denne Talemaade er sidste Afsnit alvreds elendoms-
 melig, det der findes ei her S. 229, men sies tre
 Gange, hvorefter det sidste Rim læges de set paa sig.

*) Christopher den andens Rim S. 222, 3 Forbigaaen.

122

ogsaa noget Karakteristisk, der ikke ikke ligner Tiden
 hos os mellem anden og tredje Waldemars Død, men
 det ikke de spjæle Brødre, vi læse at hende i sidste
 Afslut, som drevter ogsaa kienkelig flutte sig til de
 spjæste i Mellem-Afslutten, og overgaar dem ligesaa
 kienkelig i Løbskeden. I dette Afslut spore vi (efter
 Ekspert S. 138) en mærkelig Forandring, i det To-
 men og Virksomheden bliver tilførselsende mere
 skidelig, men i Grunden kun ledere, mere hvede-
 dage, ubiøst, og sit alvredt musteagtig, og vilde
 man sige, det kommer af, at Kronen nu er tykket
 frem til de bedste Konger, da sies man aabenbar
 dermed Væder Ulfes poetiske Genie, og historiske
 Conduite, en Compliment: den sies ikke kan modtage,
 og sige den danske Christendom i Trothed, som
 netop hinde historisk poetiske Afsted af en Kunst
 i Staaingen af det femtende Aarhundrede, endnu
 stærkere end Carls Bøge og Kampen i Biskop, vilde
 kaste tilbage paa deres eget Hoved, der ei var sto-
 gre. Desuden behøver man blot at sammenligne
 Carl Berns Rim med Harald Blaatands og
 Sverin Lovkings, for at se, hvormegit det kom-
 mer an paa Maaden, hvorom Taleri ogsaa om Glei-
 vendommens Indførelse skal lyde.

Komme vi end endelig til sidste Afslut, da
 ligner det sig selv saa temmelig, at det ikke var
 umuligt, en og samme Mand, i særdeleshed Althe
 og Luke kunde skrevet det, men rimeligt er det just
 ikke, at de Rim, hvori Dødsprogen sige os Godnat,
 ere saa samme Haand, som de hvori vi end ikke
 spore deres Tilkommeelse. Jeg tror i det Mindste
 ikke, det let vil falde Nogen ind, i en Samling,
 som Kampen. Nogen at gætte paa een Forfatter
 til følgende Begrebtefer 200. 2000 2000 2000 2000

Det kan det nu fuldstødt forsaare, at S. 138
 hvort en Mand sig vander,
 Du vil det sammen gieren saa gane,
 saa hænder alt som kan træder i *)

*) Christopher den anden Rim S. 222, 3 Forbigaaen.

Et er Kæde, alt som hun man,
 i fattig Kæde Vok,
 Min kommer Katten og briser hende fraa,
 hun tør der liden af rose,
 Door Molen og Katten giere haade Gid,
 der sies god Bønde at 1200. *)

I Bøien var jeg en Dertag kon,
 paa Rim en Palast-Græse,
 For Danke sendte mig Sub og Bøn,
 og Bivorne til mig Hæse. **)

Jegend jeg Danmarks Krone bar,
 som Gud vilde lade mig lemme,
 Saa havde jeg Bøde og mættig var
 over træde Bred-Demme. ***)

Det saameget et Maat, at dette Afslut, med sine
 atten, nitten Aarstal, hvoraf hvert sluger fire Linier,
 med sit: jeg vil ikke lyde ****) og med Sanden
 fan jeg det drue, *****) nærmer sig med stærke
 Skridt til en tør Annat paa Rim, hvori kun Ravne
 og Kædetal forandres. Anne, Soten er da her
 det Karakteristiske, og Stereotypen denne Smeds,
 eller disse Smeds Bemærke.

Vende vi os nu til Sproget, da finde vi en
 saa gienemgribende Jæflet, lige fra de mesteligste
 Dø, ned til de Smaabatter, som subvantig bvesken
 Skriver eller Løser andst i sit Modersmaal, at
 enten man Bogen vore af mange Pande, eller ogsaa
 af Gid, der indslutte alle gamle danske Penne i
 sig, og videre end til dette: enten — eller kan man
 i Sprog-Critiken umulig komme, saa jeg har altid
 anset det for en stem Døerdrivelse af de Høllæde, naar
 de vilde sætte Grændser for en Lands Tale-Brug, der
 de saar, trøst sig endnu, der man lufes ham hænder de
 falder i S. 138, da det jo skal være et Kæde-lyderst.

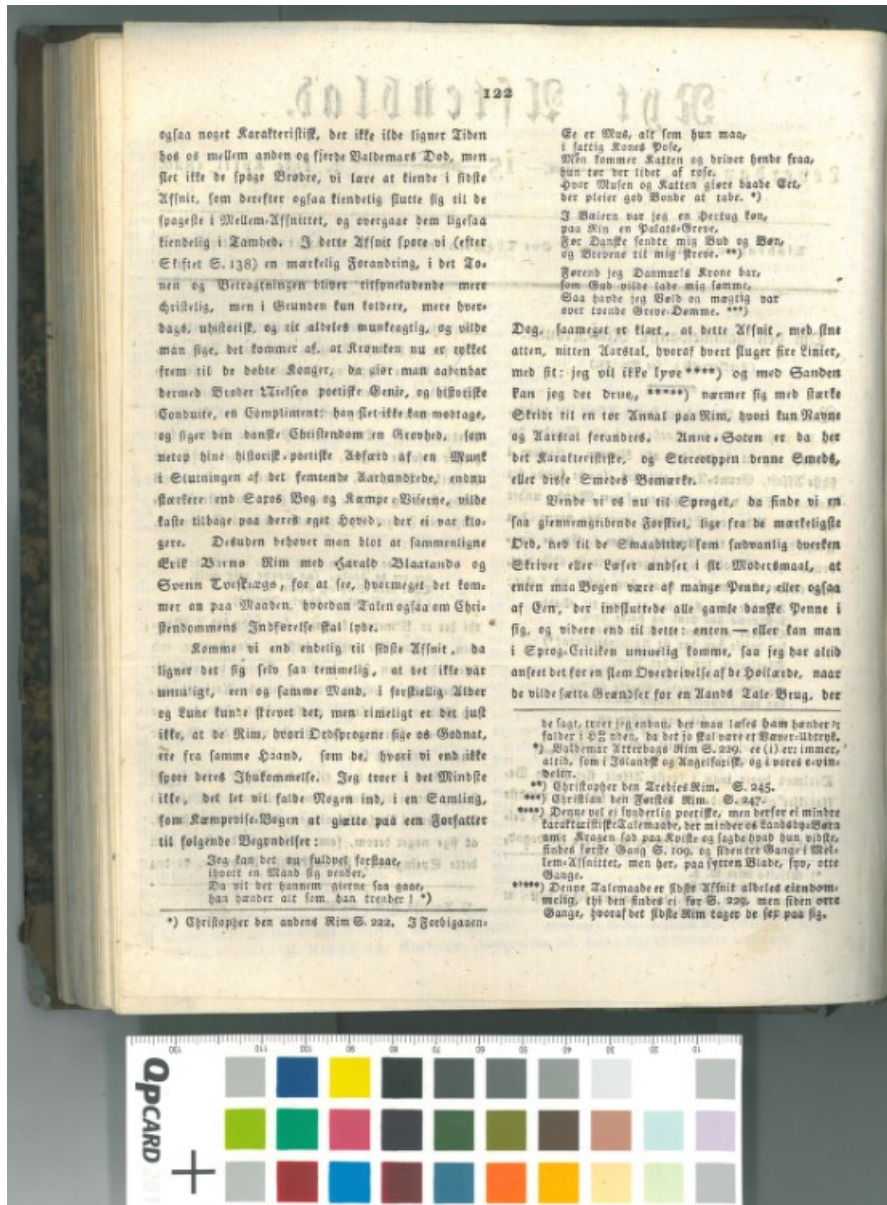
*) Waldemar Kædebrøge Rim S. 229. ee (1) er: immer,
 altid, som i Høllæde og Angelstøst, og i vores e-vim-
 deler.

**) Christopher den Tredies Rim. S. 245.

***) Christian den Fjerdes Rim. S. 247.

****) Denne del ei lunderlig poetiske, men derfor ei mindre
 karakteristisk Talemaade, der minder os Landbøys Bøen
 om Kæden sat paa Kæde og sagde lyst den vilde,
 Saken første Gang S. 109, og sies tre Gange i Mel-
 lem-Afslutten, men her, paa sytten Maade, sies, tre
 Gange.

*****) Denne Talemaade er sidste Afslut alvredt kienbom-
 melig, liden det findes ei her S. 229, men sies tre
 Gange, hvorefter det sidste Rim læges de sies paa sig.

122

ogsaa noget Karakteristisk, der ikke ikke ligner Tiden
 hos os mellem anden og fjerde Waldemars Død, men
 det ikke de spjæle Brødre, vi læse at hende i sidste
 Afsnit, som drevter ogsaa kienkelig flutte sig til de
 spjæle i Mellem-Afsnittet, og overgaar dem ligesaa
 kienkelig i Løbet. I dette Afsnit spore vi (efter
 Ekspet S. 138) en mærkelig Forandring, i det To-
 men og Vitragestningen bliver tilførselende mere
 skidelig, men i Grunden kun ledere, mere hvede-
 dage, ublidelig, og sit alvredt musteagtig, og vilde
 man sige, det kommer af, at Kroniken nu er tykket
 frem til de bedste Konger, da sies man aabenbar
 dermed Væder Ulfesens poetiske Genie, og historiske
 Conduite, en Compliment: den sies ikke kan modtage,
 og sige den danske Christendom i Trothed, som
 netop hinde historisk poetiske Afsted af en Kunst
 i Stutningen af det femtende Aarhundrede, endnu
 stærkere end Carls Bøge og Kampen i Bifene, vilde
 kaste tilbage paa deres eget Hoved, der ei var sto-
 gre. Desuden behøver man blot at sammenligne
 Erik Berns Rim med Harald Blaatands og
 Sverin Lovstrags, for at se, hvormegit det kom-
 mer an paa Maaden, hvorom Taleri ogsaa om Glei-
 hendommens Inffereffe skal lyde.

Komme vi end endelig til sidste Afsnit, da
 ligner det sig selv saa temmelig, at det ikke var
 umuligt, en og samme Mand, i særskilt Althe
 og Luke kunde skrevet det, men rimeligt er det just
 ikke, at de Rim, hvori Dødsprogen sige os Godnat,
 er fra samme Haand, som de hvori vi end ikke
 spore deres Tilkommeffe. Jeg tror i det Mindste
 ikke, det let vil falde Nogen ind, i en Samling,
 som Kampen i Bogen at gætte paa een Forfatter
 til følgende Begrebtefer 200. 2000 og 2000

Det kan det nu fuldstoet forsaare, at S. 222
 hvort en Mand sig vander,
 Du vil det sammen gieren saa gane,
 saa hænder alt som kan træder i *)

*) Christopher den anden Rim S. 222, 3 Forbigaaen.

Et er Hæd, alt som hun man,
 i fattig Kones Vok,
 Min kommer Katten og briser hende fraa,
 hun tør der liden af rose,
 Door Molen og Katten giere haade Gie,
 der stier god Hønde at 1200. *)

I Bogen var jeg en Dertag kon,
 paa Rim en Palast-Græse,
 For Danke sendte mig Sub og Bøn,
 og Væerne til mig Hæse. **)

Jæren jeg Danmarks Krone bar,
 som Gud vilde lade mig lemme,
 Saa havde jeg Bøds og mættig var
 over træde Græse-Demme. ***)

Det saameget et læst, at dette Afsnit, med sine
 atten, nitten Aarstal, hvorof hvert sluger fire Linier,
 med sit: jeg vil ikke lyde ****) og med Sanden
 fan jeg det drue, *****) nærmer sig med stærke
 Skridt til en tør Annat paa Rim, hvori kun Ravne
 og Kædet forandres. Anne, Soten er da her
 det Karakteristiske, og Stereotypen denne Smeds,
 eller disse Smeds Bemærke.

Vende vi os nu til Sproget, da finde vi en
 saa gienemgribende Jæffet, lige fra de mesteligste
 Døds, hed til de Smaabitter, som subvantig bverken
 Skriver eller Læser anbfet i sit Modersmaal, at
 enen min Bogen være af mange Præde, eller ogsaa
 af Gien, der indflutte alle gamle danske Penne i
 sig, og videre end til dette: enten — eller kan man
 i Sprog-Critiken umulig komme, saa jeg har altid
 anset det for en stem Dødsdøds af de Høllæde, naar
 de vilde sætte Grændser for en Lands Tale-Brug, der
 de saar, trøst sig endnu, der man læses ham hænder de
 falder i S. 222, da det jo skal være et Hæde-lyderus,
 *) Waldemar Kæredogs Rim S. 229. ee (1) er: immer,
 atid, som i Høllæde og Angelstøffe og i vores e-vim-
 deler.

**) Christopher den Tredies Rim. S. 245.

***) Christian den Fjerdes Rim. S. 247.

****) Denne del ei lunderlig poetiske, men derfor ei mindre
 karakteristisk Talemaade, der minder os Landbys Bøen
 om Kæden sat paa Kæde og sagde lyst den vilde,
 Saken første Gang S. 109, og sies tre Gange i Mel-
 lem-Afsnittet, men her, paa sytten Blade, syv, otte
 Gange.

*****) Denne Talemaade er sidste Afsnit alvredt kienbom-
 melig, liden det findes ei her S. 229, men sies tre
 Gange, hvorefter det sidste Rim læges de set paa sig.

har alle Død til sin Tienske. Om Sproget i Rim-
Kroniken lod der sig da sige en ubere lærd Doc-
tor. Disputats, desom det skedd var muligt, at
Dansk kunde bære til lærde Sager, og jeg vilde in-
gentunde kalde det overflødig, ved en saadan He-
mik Operation at afskille det Urensartede saa godt,
at det umulig lod sig samle i eet Munde. Begreb
fra Mittel-Alderen, med mindre man vilde gaae paa
Inspiration, hvad dog vel for det Første ej var at
vente. Man indseer imidlertid let, det her ei kan
være min Mening at give Andet end Rind, og
ved nogle Exempler, Hørgen for, at jeg vred, hvad
jeg siger, og her i det Mindste løst Kroniken saa
uden, som en ordenlig Bog-Dem.

Maaget jeg just ikke anfere fremmede Død, væ-
re sig latinke, eller fransk, tydske eller islandske, for
nogen Hørdelse, naar kun for Pleister i Danske Sø-
ger, er det mig dog klart, at der findes Gudst. i
Rim-Kroniken, da det er Guds, forskellige Skrivere
ei var, saa let kan end om at bruge, og at bruge
end, som Nær-Bogst, vi er Alle om. I disse
Klasser, finde vi foruden de fire reent plattyske
Klasser, hvad vi kan vente: Kog, Klad, arefletet,
behave, beKade, beKatte, beKrine, beKade, Blomme,
bone, Dagtinaen, disse, deue, Dagen, foraae,
Harvech, Hørsinde, Gørte (Gier) hovee (sch haben)
indehelte, indtage, kreue, Mobe, Raade Gave, prang-
ge, Privilegium, Noed, Ridderskab, Roeme, Scrub,
Saudium, Starve, Sond, tilfringe, undsige, Undst-
gelse, Vred, usselbaelig; men mærkeligt er det, at
alle eet af disse Død findes for S. 222, og de
fleste ei for under Takt af Pommern, thi har den
respektive Broder Niels skrevet hele Bogen, gloe det
Ugesavel hans Gendulst Vre, at han giemte sit
Tydsk, til det siue Døt. Sproget, som at han bære.
En laere Kristoteles, min hellige Jader Paven, de
hellige og vordige Jader, eller hær. Kans min Søn

komme ind paa Hovedet, men immer paa Benene,
hvod de har Lov til at faae. Vil man sig, at en
heel Døt af de nyopregnede Død er reent Dansk,
da et jeg vel af anden Mening, men ladet det her
saameget heller faae ved sit Vord, som det unægt-
lig endnu er mere Kunst at Hule sin danske Fattig-
dem, end at giemme sin tydske Rigdom, til Spvande
og Sidst, og sendt er det, er Munten fra Doctee
Kyrings Dage Manden for det Hele, maan han vil
osfor have gaet i den sette Stele, og det i en
bedre, end den, hvis Stov vi nu i trehunderde Aar
har sidd, thi jeg gad set paa den magister artium,
der, om han end tillige var doctor philosophiæ,
kunde giere Broder Niels det Mesterstykke efter, at
skive en Rim-Kronik paa 128 Blade, og dog giemme
over hunderde splatrenske Død til de sidste Styren,
og britlands Død, som: Vor, daade, (v.) Bedste, blegue,
bramme, daglig, Eier, enstedt, esindelig, salme, sat,
snøse, sultbleg, sultilde, sultbepellig, sultbuar,
serdes, haardelig, Himmerig, Hvile, hviles, idelig,
kærlig, lampelig, negenlehes, nagte, opkrande, Vert,
Raade-Kum, reent, ride, skadelig, teelig, true, Us-
ling, uspart.

Denne Riend. Gierning, som jeg, naar seelen-
get, med behørigt Giater Kal skadfaae, at der, trods
den store aanderlige Fattigdom i Føle Kfsair, findes
en saadan Rigdom paa usformodnelige Nødder, er
i mine Dine noksom guldigt Bevis paa, at endog
høt fra den senilaste Side betraget, var det en stor
Urimelighed, at antage hele Kroniken for et Vord af
den sidste Amd; men det er dog kun lidet, imod
hød vi epbage, naar vi begynde sefra; thi det
sæde Kfsair har, ikke mindre end det Sidste, sine
Sprog, Egenheder, Riende de rigtig nok eet af et
andet Stog. Her mærker vi nemlig i Sproget, li-
gesaaledt som i Tønen og Tante-Gangen, at vi har
en Munt for os, med mindre vi vil kalde det Mun-

har alle Død til sin Tienske. Om Sproget i Rim-
Kroniken lod der sig da sige en ubere lærd Doc-
tor. Disputats, dersom det skedd var muligt, at
Dansk kunde bære til lærde Sager, og jeg vilde in-
gentunde kalde det overflødig, ved en saadan He-
mik Operation at afskille det Urensartede saa godt,
at det umulig lod sig samle i eet Munte. Begreb
fra Mittel-Alderen, med mindre man vilde gaae paa
Inspiration, hvad dog vel for det Første ej var at
vente. Man indseer imidlertid let, det her ei kan
være min Mening at give Andet end Rind, og
ved nogle Exempler, Hørgen for, at jeg vred, hvad
jeg siger, og her i det Mindste løst Kroniken saa
uden, som en ordenlig Bog-Dem.

Maaget jeg just ikke anfere fremmede Død, væ-
re sig latinke, eller fransk, tydske eller islandke, for
nogen Hørdelse, naar kun for Pleister i Danske Bø-
ger, er det mig dog klart, at der findes Gudst. i
Rim-Kroniken, da det er Guds, forskellige Skrivere
ei var, saa let kan end, om at bruge, og at bruge
end, som Aevr-Bogst, vi er Alle om. I disse
Afsnit, finde vi foruden de fire reent plattyske
Rimier, hvad vi kan vente: Kog, Klad, areflet, be-
bage, beKade, beKatte, beKrine, beKade, Blomme,
bone, Duginaen, disse, deue, Dagen, foraae,
Harvech, Hørsinde, Gørte (Gier) looes (sch haben)
indehelte, indtage, kreue, Mobe, Raade Gave, pran-
ge, Privilegium, Noed, Ridderskab, Roeme, Scrub,
Saudium, Starve, Spønd, tilfringe, undsige, Undst-
gelse, Vred, ufselbaelig; men mærkeligt er det, at
alle eet af disse Død findes for S. 222, og de
fleste ei for under Takt af Pommern, thi har den
respektive Broder Niels skrevet hele Bogen, gloe det
Ugesavel hans Gendulst Vre, at han giemte sit
Tydsk, til det siue Døt. Sproget, som at han bære.
En laere Kristoteles, min hellige Jader Paven, de
hellige og vordige Jader, eller hær. Sans min Spn

komme ind paa Hovedet, men immer paa Venene,
hvod de har Lov til at faae. Vil man sig, at en
heel Døt af de nyopregnede Død er reent Dansk,
da et jeg vel af anden Mening, men ladet det her
saameget heller faae ved sit Værd, som det unægt-
lig endnu er mere Kunst at Hule sin danske Fattig-
dem, end at giemme sin tydske Rigdom, til Spønde
og Sidst, og sendt er det, er Munkten fra Doctee
Ayrings Dage Manden for det Hele, maan han vil
osfor have gaet i den sette Stele, og det i en
bedre, end den, hvis Stov vi nu i trehunderde Aar
har sidd, thi jeg gad set paa den magister artium,
der, om han end tillige var doctor philosophiæ,
kunde giere Broder Niels det Mesterstykke efter, at
skive en Rim-Kronik paa 128 Blade, og dog giemme
over hundrede splatrenske Død til de sidste Styren,
og brittlands Død, som: Aev, daade, (v.) Bedste, blegue,
bramme, daglig, Eier, ensted, esindelig, salme, fat,
fayse, fuldbleg, fulbilde, fuldbepellig, fulbvar,
ferdes, haardelig, Himmerig, Hvile, hviles, idelig,
kærlig, lampelig, negenlehes, nagte, opkrande, Vert,
Raade-Rum, reent, ride, skadelig, teelig, true, Us-
ling, uspart.

Denne Riend. Gierning, som jeg, naar seelen-
get, med behørig Giater Kal hadfaae, at der, trods
den store aanderlige Fattigdom i Føle Afsnit, findes
en saadan Rigdom paa usformodnelige Nødder, er
i mine Dine noksom gyldest Betis paa, at endog
høt fra den senilaste Side betraget, var det en stor
Urimelighed, at antage hele Kroniken for et Værk af
den sidste Aend; men det er dog kun lidet, imod
hød vi epbage, naar vi begynde sefra; thi det
sæde Afsnit har, ikke mindre end det Sidste, sine
Sprog, Egenheder, Riende de rigtig nok eet af et
andet Stog. Her mærker vi nemlig i Sproget, li-
gesaalidt som i Tønen og Tante-Gangen, at vi har
en Munt for os, med mindre vi vil kalde det Munt

kerle, at den Heilnede Minne regner Xarens efter
 Verdens Skabelse, og nævner Noa med hans tre
 Sønnar, Sautug, Abraham, Gideon, Thola, og Je-
 ruel's Folk. Dog selv det er forbi, for vi tet har
 begyndt at lase, og vi mærke ser ikke meer enten
 til Nimerus Videt Kundskab, eller hans øvrige Lær-
 dem, saa vi maa toge det taage, om vi vil finde
 enten Latin eller Tydsk; thi vel ligger Latinen i
 Ledene: Helshimsle, Reide, Krugt, Larur, Dagt
 og Par, men det er Noget, vi maae forudsætte at
 have glemt, og dog er saadanne latinske Spor de
 eneste, jeg har kunnet finde i første Afsnit, naar jeg
 undtager dacia og scythia, som unægtelig er en
 aparte Sog, der ikke kommer sproget ved. Som
 det gaar med Latinen, saa med Tydsk, thi ogsaa
 den løber sig vel spore i Dø, som: brønde, brø-
 Nærme, forsaae, soefre, søgte, forveit, Gunk, Feer,
 men det sigger, som man ser, ogsaa dybt, og maa
 som oftest snarere kaldes Tugelschiff, end Tydsk.
 Her kommer egentlig, hvad jeg vilde sige, at i første
 Afsnit, Rende efter min Mening, det ægteste Danst
 i hele Vogen, findes ogsaa en Slump fremmede
 Dø, og naar vi, i Saadant, fremmede Wab holde
 op at smage os debl, da den endog smagde Amtsch
 i det Worm, der dog ellers løse den, saa forsvindelig;
 men Høfsten er den, at i første Afsnit sester man
 paa Nierelven, paa Island, og paa England, uden
 derfor at glemme Rødenlandet, og i sidste Høder
 man hjemme som Tugel, og træde op for sig med
 udlændiske Retter. Mig undrer det derfor ser ikke,
 haade i første og andet Afsnit, at finde en best Dø.
 Dø, jeg ei kan give deres Døde. Sedde; thi det er
 i mine Dine gamle, bedendte Krabater, der lige saa-
 vel kan dane hjemme i Nylkegaard som i Spønis-
 land, hvoerlangt de end ligge af Led; men den Skuffe
 i Munko Celler, hvor de kunde ligge som Spøsovere
 til Tydsk-Liden, og da vakked op af saa renfoldig,

og uskyldig en Broder, for at lilles saa gemelig,
 og dog saa paut i Gade-Støtten, den god jeg ser,
 hvad dog neppe vilde lytledes, om man end ikke
 havde faaret saa grummelig affed selv med den sidste
 Stump af Munko-Gangen, saa der blev ikke Størn
 paa Størn.

Men, sat nu, at at saadan Tanke og Tale
 var ibid Sværmerie, sat, at Broder Niels meget
 godt i Slutningen af femtende Aarhundrede kunde
 haade finde og folde paa alle de Dø, det findes i
 Kroniken, saa er det dog altid mærkeligt, at han
 holdt saa godt til Raade med dem: puttede de at
 se, af Islandsk og angelsachsisk Tydskelse, ind i
 den gamle Veste-Vogning, og de ældste Sagn, hvo-
 de Aldehande imellem hinanden, hvor der bygges
 op og rived ned hvort Dichtil, og tog næsten det
 inter af det gamle Vokab med sig ind i det sats-
 tige Munko-Dø; hvor han østede at ende sine Dø-
 ge, og gjore Wab paa Tydsk for sine Danst Synder.
 Saameget er nemlig vist, at end (unde), arg,
 besat, besaaden, Brynie, drab, Dull, Duff, Enne
 (Pande) seirsk, Hylke, ind, Gass, gats aa, gats
 en, Gjas, gades paa, *) Hieberg, Hieg, Hutter,
 Hysen, Jæd, mee (s), overvatted, Røge, Røgløven,
 Skidhøer, Skoff**), Stembid, Stofnet, Stege,***)
 Sund, (Heides), stegn, Thøghed, Telt, Lærne,
 tøroftig, udlændisk, uqvem, Utaal, vederse, Verre,
 udgjor en Høst mere og mindre fremmede, men dog
 nordiske Dø, som jeg neppe faaer den Skam, man
 finder mange af efter S. 63. end lige da efter S.
 222, hvor man er sei nok, ikke blot for dem, og for
 de mangfoldige, Mellem-Afsnittet enten har til-

*) Maafee er ellers gædet derpaa en Tøstfoll for: læ-
 des (Heides) heraan, thi det er Meningen S. 44.
 **) Skoff er ellers Guds, til Huffer, i m. Høstlig ser i
 det gamle Vocabular, under alindere, dietarian, jorai,
 jorafai, indicram.
 ***) Maafee findes dette Dø dog S. 110., saa aty er
 Præpositionen ad, som: ung ved Høret.

kerle, at den Heilnede Minne regner Xarens efter
 Verdens Skabelse, og nævner Noa med hans tre
 Sønnar, Sautug, Abraham, Gideon, Thola, og Je-
 ruel's Folk. Dog selv det er forbi, for vi tet har
 begyndt at lase, og vi mærke ser ikke meer enten
 til Nimerus Videt Kundskab, eller hans øvrige Lær-
 dem, saa vi maa toge det snapt, om vi vil finde
 enten Latin eller Tydsk; thi vel ligger Latinen i
 Ledene: Helshimsle, Reide, Krugt, Latur, Dagt
 og Par, men det er Noget, vi maae forudsætte at
 have glemt, og dog er saadanne latinske Spor de
 eneste, jeg har kunnet finde i første Afsnit, naar jeg
 undtager dacia og scythia, som unægtelig er en
 aparte Sog, der ikke kommer sproget ved. Som
 det gaar med Latinen, saa med Tydsk, thi ogsaa
 den løber sig vel spore i Dø, som: brønde, brø-
 Nærme, forsaae, soefre, søgte, forveit, Gunk, Feer,
 men det sigger, som man ser, ogsaa dybt, og maa
 som oftest snarere kaldes Tugelschiff, end Tydsk.
 Her kommer egentlig, hvad jeg vilde sige, at i første
 Afsnit, Rende efter min Mening, det ægteste Danst
 i hele Vogen, findes ogsaa en Slump fremmede
 Dø, og naar vi, i Saadant, fremmede Wab helde
 op at smage os dehl, da den endog smagde Amtsch
 i det Worm, der dog ellers lalle den, saa forværselig;
 men Høfsten er den, at i første Afsnit seiler man
 paa Niserleden, paa Joland, og paa Engeland, uden
 derfor at glemme Rødenlandet, og i sidste Røder
 man hjemme som Tugel, og træde op for sig med
 udlændiske Retter. Mig undrer det derfor ser ikke,
 haade i første og andet Afsnit, at finde en best Dø.
 Dø, jeg ei kan give deres Døde. Sedde; thi det er
 i mine Dine gamle, bedendte Krabater, der lige saa-
 vel kan dane hjemme i Mylkegaard som i Spønis-
 land, ihoerfangt de end sigge af Led; men den Skuffe
 i Munko Celler, hvor de kunde ligge som Spøsovere
 til Tydsk-Liden, og da vakked op af saa renfoldig,

og uskyldig en Broder, for at lilles saa gemelig,
 og dog saa paut i Gade-Støtten, den god jeg ser,
 hvad dog neppe vilde lyttedes, om man end ikke
 havde faaret saa grummelig affed selv med den sidste
 Stump af Munko-Gangen, saa der blev ikke Størn
 paa Størn.

Men, sat nu, at at saadan Tanke og Tale
 var ibid Sværmerie, sat, at Broder Niels meget
 godt i Slutningen af femtende Aarhundede kunde
 haade finde og folde paa alle de Dø, der findes i
 Kroniken, saa er det dog altid mærkeligt, at han
 holdt saa godt til Raade med dem: puttede de uth-
 se, af Islandsk og angelskiff Tydskelse, ind i
 den gamle West-Vogning, og de ældste Sagn, Arde-
 de Alledande imellem hinanden, hvor der bygges
 op og rived ned hvort Dicht, og tog næsten det
 inter af det gamle Wokab med sig ind i det sats-
 tige Munko-Dø; hvor han østede at ende sine Dø-
 ge, og giøre Wab paa Tydsk for sine Danst Synder.
 Saameget er nemlig vist, at end (unde), arg,
 besat, besaaden, Brynie, drab, Dull, Duff, Enne
 (Pande) seirsk, Hylke, ind, Gass, gats aa, gats
 en, Gjas, gades paa, *) Hieberg, Hieg, Hutter,
 Hysen, Jæd, mere (s), overvatted, Røge, Røgløven,
 Skidhøst, Skoff**), Stembid, Stesnat, Stege,***)
 Sund, (Heides), stegn, Thøghed, Telt, Lærne,
 tøroft, udlændisk, uqvem, Utaal, vederse, Verre,
 udgiør en Fiel mere og mindre fremmede, men dog
 nordiske Dø, som jeg neppe faaer den Skam, man
 finder mange af efter S. 63. end sigge da efter S.
 222, hvor man er sei nok, ikke blot for dem, og for
 de mangfoldige, Mellem-Afsnittet enten har til-

*) Maaffe er ellers gædet derpaa en Tydskell for: læ-
 des (Heides) heraan, thi det er Meningen S. 44.
 **) Skoff er ellers Guds, til Huse, i m. Hærlig ser i
 det gamle Vocabular, under alindere, dietarian, jorai,
 jorai, indram.
 ***) Maaffe findes dette Dø dog S. 110., saa aty er
 Præpositionen ad, som: ung ved Hæret.

fælles med Fortse, eller har for sig selv, men ogsaa for mangfoldige egne Danske Døb, som kunde hvide sig godt paa de forfaldne Sager, havde sin Himmelen saa vist havt dem i Munden, som han havde dem ved Haanden, da han fattede Kvaniten. Horn fulde sankedes troe, at Død, og Udværel, som; Udbræd-Lid, Alder-Mæen, Ufor-Vei, Tvindes-Naum, Balge, Vælte, bispide, betids, Blomster, dobbelt, Dømmet, Endelig, Fotte, flakte, Godspor, forglemt, formærke, Forstander, fortænt, forvart, føle, gavmild, Samvildhed, Guddom, Guddoms-Naet, Hørd, Helbred, Herold, Hætte-Væd, besfarblig, Høved-Manner, hærde, Hvid, Karl, Kamp-Len, levende Tænde, Lyd og Nød, *) Manddoms-Rom, mesten, Nidre-Nat, Nød, Nøstet, Dorentagt, prydeligt, Regnskab, det røde Gulb, **) Samfund, sids ep, Side (v), Skiernt, Skabne, sig, Straad, strax, Tant, Thing, Tølt, tradd, ***) Ivertimod, Tærne, Udlandning, unyttelig, unødt, uvald, utal, nemmelig, velhaaren, velstige, Vefsigelste, Wiisdom, vittterlig, Werdighed, Wærste, ydrell, ædelig, ****) at saadanne Døb fulde hinde i den første Gierding af en Alms-Kvanite, og saa aldrig mere, og kan det paa anden Maade end ved Penna-Stiffe, være gaaret naturligt til, da er det intet Under, jeg taal-ter i Taaget om disse Ting; thi da har jeg set intet Bæred om, hvad det er at skrive en Bog. Nu som til Dørfod bemærker jeg da, at selv de mærkelige Døb, der kommer igjen, ses findes enten mildt

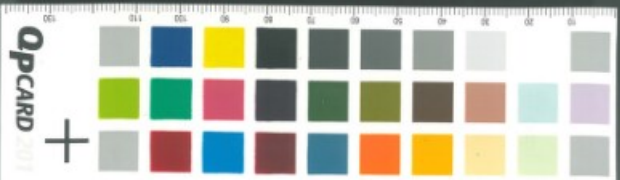
*) Lid er det vel altsammen Maf af, og Aft skaber man indlem-paa, men de forinde sig aldrig mere til der pemaadig føde i Uds-og-Red.
 **) Kun S. 30: Sæter man det røde Gulb, siden skaber man kun red med dig. (S. 137) og man tilføde være glad ved endda at træffe de røde. Etend. (S. 231) de mangere mangere, etc. træffe gløbe mundt.
 ***) Rut-herest (S. 21) er ganske upaatvibelig fuld stræff, lar, da ene det passer paa Bogstæne, og med Szos ser fulgte Brøstælle.
 ****) Wærig er ædelig S. 22. Et Thing findes S. 154, i lands-Thing: saar jeg vel lige, jeg har seet.

i Bogen, eller møde os til Slutning kun som Gims-færd, saa fremmede i Grundten for sig selv, som det Bl og Hæd, Kong Christian sendte Erik af Demmern, er for det Bl og Hæd, hvepaa Kong Hunding ved Jost til Glas, da han druknede sig i Misp-Kærter. (Fortættet.)

Om Døhleschlager og hans Værker.
 (Af Philip Mayers Theorie und Literatur der deutschen Dichtungsarten. Wien 1820.)

Adam Døhleschlager, Professor i Wshetisen ved Kistenhaens Universitet, Medler af Danneberg et en af den nyere Lids-mest andrige dramatiske Digtere. Hans Fødsel er i Danmark, hvilket, som overbevædet hie det Skandinaviske Næben, han har fordrigtigt ved digteriske Wærdedisse af de sære-landste Sogare; i et aten: Danmark, men ogsaa Tødtland tor regne ham blandt sine Digtere, da hans Lunds-Reming synes at være afgjort tydfk*) tydfk Dannelsen betegner ham næsten udvælt, og næ-ken alle hans Værker er enten oprindelig selv skrevne paa tydfk**) eller dog snæet efter bleene over- fattede. Han gienntænkte to Gange Frankrig, Ita-lien og Tødtland, med Undtstælle af den danske Regjering. Det første Værk som blev bekendt af ham i Tødtland, er Alabbus eller Trøstlampen, (1808) **), et dramatisk Gvæmp i to Dæle, hvilket ved sin nye vakkelle Tone og ved Ammets Behand-ling (o: ved Uforfælsen) minder os om Schaffnerss Genius. Endnu mere berømte hie hans Tragedier: Polkastoff, som skiltes den nordste Wilhelm Tæks Hæste med krakige, fænde, fæer, dramatiske Træst: Gafon Tæst, hvort Cheffendemmens Geie over Dønsfæder skiltes; Kret og Valborg, der i Dødb. Kættelse og poetisk Nigdem paa en Maade

*) Dette saars dog ikke aldeles afgjort, og lader sig i det mindste hvefæte bevise med hans nordste Tragedier fra Døsten Jæst til Erik og Kæel, eller med hans opiffe Mæ-ker, hvortil Almet er værdige, fra Helge til Kærens Guder, et hvefæte med Alabbin eller Hæren.
 **) Heri toser de Wæner feil. Med Undtægt af Torer- gæto og Den i Søbæder, er alle Døhleschlagers øvrige Værker selv skrevne paa dansk og siden efter enten af ham selv eller andre overfattede paa Tydfk.
 ***) Jøes Brødtæus, uden Udgave, 1820.

følles med Fortse, eller har for sig selv, men ogsaa for mangfoldige øgte Danske Døds, som kunde hvide sig godt paa de forfaldne Sogers, havde sin Himmelen saa vist haat dem i Manden, som han havde dem ved Haanden, da han fattede Kvaniten. Hornfulde fontedes troe, at Døds, og Uderst, som: Uderst-Lid, Uderst-Meen, Uderst-Vei, Uderst-Nand, Balsg, Velste, bespeide, betids, Blomster, bobstest, Demmer, Endeligst, Fotte, flakte, Godspor, forglemt, formærke, Forstander, fortienet, forvaer, fote, gavmild, Gavnighed, Guddom, Guddoms-Nagt, Hoon, Heibred, Horeld, Hure-Vled, besfaerblig, Honeb-Wasser, harte, Hoid, Karl, Kampen, levende Jærd, Lyd og Ned, *) Manddoms, Rom, mesten, Nidre-Nat, Ned, Nøstet, Noretaat, pragteligt, Regnskab, det røde Gulb, **) Samfund, sibe op, sibe (v), Skermt, Skabne, sio, Straad, strax, Tant, Ting, Tolt, traad, ***) Iverttimod, Tærne, Udlandning, unyttelig, unødt, uuaad, utal, nemmelig, velhaaren, velisigne, Vefsigelste, Wiisdom, vittetlig, Wardighed, Waeste, ypperst, adelig, ****) at saadanne Døds skulde hinde i den første Jierding af en Alm-Kvanite, og saa aldrig mere, og kan det paa anden Maade end ved Penna-Stiffe, være gaaret naturligt til, da er det intet Under, jeg taalser i Taaget om disse Ting; thi da har jeg intet andet Begreb om, hvad det er at skrive en Bog. Nu som til Dødsfod bemærker jeg da, at selv de mærkelige Døds, der kommer igien, ses findes enten mildt

*) Lid er det vel altsammen Nak af, og Kvist skaber man indlemm paa, men de forinde sig aldrig mere til det nemheds føde i Døds og Ned.
 **) Kun S. 30: skaber man det røde Gulb, siden skaber man kun rødt med blaa. (S. 137) og man tilfødt være glad ved rødt at se sig de røde Stærk. (S. 231) *sic ut supra manum, sic trausit gloria mundi.*
 ***) Rutcherest (S. 21) er ganske upaatvibelig fuld strødt, har, da end det passer paa Bogstærne, og med Svogter fulgte Brøsttaale.
 ****) Mædig er adelig S. 22. Et Thing findes S. 154, i lands-Ting; saare jeg vel sige, jeg har leet.

i Bogen, eller møde os til Slutning kun som Gjernførd, saa fremmede i Grundten for sig selv, som det Ol og Hved, Kong Christian sendte Erik af Demmern, er for det Ol og Hved, hvedpaa Kong Hunding ved Jost til Glas, da han druknede sig i Misp-Kartet. (Fortællt.)

Om Dødensslåger og hans Værker.

(Af Philip Mayers Theorie und Literatur der deutschen Dichtungsarten. Wien 1820.)

Adam Dødensslåger, Professor i Wskhetten ved Kiøbenhavn's Universitet, Medlem af Dannebrog et en af den nyere Lids' mest aarbtige dramatiske Digtere. Hans Fødsel er i Danmark, hvilket, som overbevødet hie det skandinaviske Næben, han har fortvilit ved digteriske Bevidstisser af de bedste landske Sogers; i et aten: Danmark, men ogsaa Tysklands' tor regne dem blandt sine Digtere, da hans Janté-Reming synes at være afgjort tybsk*) tybsk Dannelsé betegner ham næsten ovtalt, og næsten alle hans Værker ere enten oprindelige først skrevne paa tybsk**) eller dog snar efter bleene oversatte. Han gjennemleste to Gange Frankrig, Italien og Tyskland, med Undersøttelse af den danske Regjering. Det første Værk, som blev bekendt af ham i Tyskland, er Alabbus eller Trykeltampen, (1808) **), et dramatisk Gjenstykke i to Acte, hvilket ved sin øgte naturlige Tone og ved Ammets Behandling (s. ved Udførelsen) minder os om Shakespeares Genius. Endnu mere berømte hie hans Tragedier: Polnastok, som skiltes den nordiske Wilhelm Tell's Historie med kraftige, sande, store dramatiske Træk; Hafon Tæl, hvori Cheikendommens Geie over Dødensslåger skildres; Axel og Valborg, der i Endet, Kvitte og poetisk Nidtem paa en Maade

*) Dette saare dog ikke aldeles afgjort, og lader sig i det mindste hvefkes bevise med hans nordiske Tragedier fra Hafon Tæl til Erik og Kvist, eller med hans øyiske Værker, hvortil Ammets er nærliggende, saa velge til Kiøbens Guder, et Heller med Alabbin eller Hæren.
 **) Heri toser de Wæderfest, Med Undtagelse af Torrens og den i Søhdødet, der alle Dødensslågeres øyiske Værker først skrevne paa dansk og siden efter enten af ham selv eller andre oversatte paa Tybsk.
 ***) Hos Brodhaus, uden Udgave, 1820.

